

## **ПОКЛОННИЧЕСКО ПЪТУВАНЕ ДО СВЕТИТЕ МЕСТА В** **РЕПУБЛИКА РУМЪНИЯ**

**26 Септември 2004г**, вечерта в 22:00ч. поклонническата ни група се събра пред храм Св.Андрей Първозванный за отпътуване към Румъния. Предстои ни дълъг път, основната ни цел е град Яш и поклонение на светите мощи на света Параскева. Потегляме в дъждовната нощ със сърца пълни с най-различни човешки опасения. Придружават ни двама отци, свещеноикономът на ц.Св.Андрей - о.Иван Касабов и йеромонах Зотик от Молдова.

На **27 септември** рано сутринта пристигаме в град Букурещ. Автобусът пресича просторните централни площади на града с красиви фонтани и спира в близост до Румънската Патриаршия. Слизаме от рейса, минаваме покрай паметника на Александър Йоан Куза, който през 1859г. обединява Молдова с Румъния и се отправяме към църквата Св.Св.Константин и Елена, в която се покоят мощите на Св.Димитрий Басарбовски. Светецът в тиха молитва, между два камъка в река Лом, предал в ръцете на Бога смирената си душа в 1685г. След смъртта, светото му тяло лежало много време между тия камъни невредимо. Мнозина виждали на онова място горяща свещ и мислели, че има заровено имане. Но не злато и сребро имало там, а нетленните мощи на преподобния Димитрий, дарени с благодатта на чудотворството, които блестели с неземна светлина.

Църквата се намира в непосредствена близост до Румънската Патриаршия. В тази църква са погребани тленните останки на четирима патриарси: Юстин, Юстиниан, Мирон и Никодим. Олтарът е богато украсен със златни орнаменти, олтарните икони са красиво изработени с релефни елементи, създаващи обемно изображение. Покланяме се на мощите на Св.Димитър Басарбовски, помазват ни за благословение и се отправяме за манастира Антим, чиито празник е на този ден (27 септ).

**Манастирът Антим** е построен в началото на 1715г. от грузинеца Антим, за чиято святост и удивително животоописание ни разказаха в манастира. Свети Антим е бил продаден в робство от турците в град Истанбул и купен от Иерусалимския патриарх. Константин Браковяну го довел от Истанбул в Румъния, където става последователно монах, свещеник, епископ и митрополит. Построил множество църкви и манастири, въвел богослужение на румънски език, превел и организираше отпечатването на богослужбени книги и книгите на Светото Писание на румънски език. Освен преводна книжнина са останали и много книги написани от него. Прославил се като най-добрия проповедник на румънски език. Изградил твърдината на румънската национална култура, духовност и православие, чиито център е манастирът Антим с духовна семинария, печатница и

образователен център. През вековете манастирът е бил център за духовна борба и устояване истините и светините на православието. Тук се е подвизавал руският монах Иван Кулигин, организиран духовното братство - Неупалимата къпина.

Храмът е изграден в ранно-византийско готически стил, с присъствие на грузински орнаменти и фризове. Особено експресивни са мозаичните икони във византийски стил. На фасадата на църквата, вдясно от входа е запазена мозаичната икона на свети Антим в цял ръст. По Божата милост в деня на нашето посещение се честваше храмовия празник и празникът на Св. Антим Грузински. Присъствахме на тържественото и благолепно посрещане на Плоешкия епископ за отслужване на празничната Литургия.

За съжаление не успяхме да посетим Българския храм и се отправихме за **Курте де Арджеш**. Красив парк с величествен храм, посветен на Успение Богородично, изграден в смесен арабско-готически стил с преобладаващи арабски елементи и украсен с ориенталска разточителност. Иконостасът е изработен в Париж, мозаиките са венециански, дванадесет колони в предната част на наоса на храма символизират дванадесетте апостола на Спасителя, като всяка от тях е украсена по уникален художествен начин.

Тук ни бе разказано преданието за майстор Маноле и неговата злочеста съпруга Ана, свързано с построяването на този красив храм. И както всяко човешко съвършенство и постижение на човека е свързано с жертва, така и за този храм е била необходима такава. Строежът на храма отначало не вървял, каквото построили майсторите през деня, през нощта се рушало. Събрали се майсторите да решат какво да правят и решили жената, която дойде първа на строежа на следващия ден да бъде зазидана в постройката, за да се изгради стабилна конструкция. Уговорили се също да не казват решеното на никого, дори на собствените си съпруги. Изглежда само майстор Маноле спазил обещанието, защото на другия ден единствена Ана, неговата съпруга се запътила към храма за да донесе храна на мъжа си. Като я видял в далечината, той отправил горещи молитви да стане чудо, да се извие разрушителна буря, нещо, което да спре жената да не приближи до строежа. Нищо такова не се случило и Ана стигнала безпрепятствено до храма. Започнала да му приказва, но той нищо не чувал. Като на шега започнал да зазижда жена си, докато тя разбрала, че ще бъде наистина вградена завинаги заедно с нероденото си дете, което носела в утробата си. Легендата завършва с разкаянието на останалите майстори, неспазили дадената дума, които полетели като птици от височината на строежа. Днес на фасадата едно червено петно показва мястото, където Ана е била зазидана.

С натезали сърца от красотата на храма и разказа за кръвната жертва, допринесла за тази красота, се отправяме към църквата, в която се намират мощите на света Филотея.

Разказана ни беше историята на светицата, силно повлияна от народно творческата интерпретация. Света Филотея раздавала на бедните голяма част от обяда, който носила на баща си, той се разгневил и удряйки я тя паднала на земята като камък, който не може да се помести. Едва след като дошъл свещеник, който прочел над мъртвото ѝ тяло молитва, станало възможно то да бъде повдигнато. Докато от житието на света Филотея, написано от Св. Евтимий, знаем, че тя, родена в град Поливот в южна Тракия, била омъжена от родителите си, но успяла да склони съпруга си да живеят целомъдрено и след смъртта му се оттеглила в килия на остров в близкото езеро и в пост и непрестанна молитва достигнала светост. Предвидила своята смърт и се представила на 7 декември. Светите ѝ мощи са нетленни и извършват много чудеса. В началото на 13 век били тържествено пренесени от Поливот в Търново по време на царуването на цар Калоян. В Търново останали около 200 години. След падането на България под османско иго ги взели сърбите, а от сърбите - румъните и днес мощите на света Филотея са в Арджеш. Тук се поклонихме на светата и бяхме помазани с елей от кандилото пред нейните мощите.

Отново сме на път за Яш, мръква се, нощта напредва, уморени сме, роптаем и ни се струва, че никога няма да пристигнем, защото още не сме наясно каква милост ни е указал Бог и каква благодат ни предстои. Поведение съвсем присъщо за слабата ни човешка природа, за която най-важното са удобствата и чувствените сетивни удоволствия.

Пътят е дълъг и труден, пресичаме Карпатите и пристигаме в град Яш късно през нощта, след 24:00ч. Настаняваме се за пренощуване в хотел към поклонническия център Св.Николай, съвсем близо до църквата с мощите на Св.Параскева.

**28 септември**, преди да се поклоним на Св.Параскева посещаваме някои църкви и манастири в Яш. Първо посетихме **монастир Голия**, по името на болярина, построил манастира върху основите на дървена енорийска църква от 16 век. След смъртта на Йоан Голия, съпругата му посвещава манастира на Ватопедския манастир в Света Гора. Княз Василий Лупу, родом от Арбанаси, построил кулата на манастира, от която градът се открива пред нас от птичи поглед. Посещаваме Църквата Възнесение Господне, печатницата, в която се отпечатват икони, брошури за манастирите и църквите в областта и православна литература. Разказват ни за радио-станция Тринитас (Света Троица), която се намира също тук, канят ни в манастирската трапезария за гости, където ни черпят с кафе.

Друга забележителна светост на града е Кръглата Църква Св.Сава Освещени от 4-5 век. Тук се съхраняват мощите на света Марина и красива старинна икона на Св.Богородица.

Посещаваме следващия манастир, построен от Василий Лупу - **Манастир Три Светители**. Църквата Три Светители е характерна с красиво орнаментираните си фасадни стени с източни мотиви. Стените на храма са били в позлата отвън и отвътре преди турците през 18 век да свалят и претопят златото. Църквата е построена от румънски и френски строители. Вътрешността е изработена от абанос и злато от най-добрите майстори. Църковната утвар е донесена от Виена, а иконостасът е изработен в Италия. През 19 век, по времето на цар Карл I е извършена основна реставрация. В църквата се съхраняват части от светите мощи на Св.Василий Велики, красива стенописна икона изобразява света Параскева и свети Василий Велики.

Мощите на Св.Параскева са пренесени от Константинопол в тази църква през 1641г. и престояли в нея 248 години. Благочестивият владетел Василий Лупу поставил надпис върху мраморния балдахин: *"С почитание и любов към Христа, аз, Василий Лупу, по Божията воля господар на цяла Молдова и покровител на всички православни християни, с Божията помощ пренесохме от Константинопол с много усърдие и с много радост тези свети мощи на преподобна наша майка Параскева Търновска."* Светите мощи преди да бъдат пренесени в църквата Сретение Господне са се съхранявали в готическата зала на Василий Лупу, при параклиса. По време на избухнал пожар, причинен от запалените свещници, всичко било обгърнато от пламъци, среброто и златото върху раката с мощите се е топяло, но те останали непокътнати. Когато повдигнали дървения капак, вътре в раката топлината не била проникнала и нито одеждите, нито мощите били засегнати. Само възглавницата под главата на светата била леко опушена.

С възлнение се отправяме за **църквата Сретение Господне** за поклонение на светите мощи на светата наша майка Параскева. Църквата е обградена от сгради, в които се помещават различни православни институции, Богословски факултет, библиотеки, синодална администрация и др. Влизаме в църквата от западния вход и пред нас се изправя високият красив с многото си позлатени редове олтар. В църквата има три престола, на Св.Георги, на Св.Параскева и централния на Сретение Господне. От дясно покрай колоните, разделящи средния кораб от страничните ниши богомолците се подреждат в колона за поклонение на светите мощи на светицата. Възлнението е голямо, това за което сме слушали и чели ни предстои реално. Върху страничните стени са стенописвани икони на различни светци в цял ръст. Като, че ли всички те са свидетели за оказаната ни милост, събрани за среща с нас при благодатните мощи на пресветата Параскева. До мощите на светата свещеник събира листовете с имената на нашите близки, за изпросване на милост за нас грешните и слабите. От ляво се намира старинна

чудотворна икона на Божията Майка, пред която също наредени един зад друг хората чакат да ѝ се поклонят. Бихме стояли още дълго, но пътят към други светини ни чака.

Майко Параскева, не забравяй и нас Божите чеда, поклонили се с трепет пред светите твои мощи, моли Бога за нас!

В късния следобед се отправяме за **монастир Варатек**, в който живеят около 500 монахини. Църквата Успение Богородично е построена от камък и тухли, в хармонична комбинация от молдавски и нео-класически елементи от края на 18 век. Външният вид на църквата напомня кораб с две кули с октоagonalна конструкция и камбанообразен покрив със защитни стрехи. Две малки предверия от южната и северната страна въвеждат в притвор, който води към вътрешната страна на църквата, украсена с дърво и злато. Наред с красивите икони в абсидата отляво на олтара е издигната иконата на Св. Анна с Богородица - младенец на ръце, от тайнствен майстор. Пред Богородичната икона пред олтара на кръгла масичка е подреден красив букет от червени цветя. В много от румънските църкви пред олтарната икона на Божията майка е поставена нейна икона, украсена в златотъкани драперии. Тук посетихме музея на манастира с изложени килими, покривки, дрехи и други експонати изработени от монахините, старинни манускрипти, църковна утвар, икони и дарове. Влизаме в стая, в която се продават проспекти, икони, миро и други вещи. Започваме да ровим в кошниците с гривни-броеници, да избираме красиво изработени кандила, картички, икони, проспекти и когато най-накрая излизаме, навън вече се е стъмнило.

Отправихме се за хотела в непосредствена близост до манастира Пятр Нямц, където пренощувахме две нощи.

**29 септември** започна с посещение на основания от монаси исихасти около 1650г. мъжки **монастир Сихастрия**, което означава безмълвие. Стотици години тук са живели монаси отшелници. Дървената църква Рождество Богородично е построена в 1656г. и е горяла няколко пъти по време на различни нашествия, татарски, турски докато през 1825г. е построена каменна църква, т.н. лятна църква. Така наречената зимна църква е посветена на Св. Йоаким и Св. Анна е изцяло стенописвана с евангелски сцени от украинския художник Йоан Проченко с монашеско име Иринея. Той е изписвал иконите след продължителен пост и молитви, практикувал е сърдечната молитва. Характерни негови икони са две Богородични икони. На Богородичната икона - Умиление Светата Дева е изрисувана в молитвен взор, отправен към небето и сълзи по лицето ѝ. Преданието разказва, че тази икона изобразява Св. Богородица преди да роди младенеца с прозрение за майчините скърби, които я очакват. Монахът Иринея се молил на Св. Богородица да му открие истинския си лик за да я нарисува каквато е. Дева Мария му се явила и той я

нарисувал на иконата Достойно естѣ, както тя му се явила. И двете икони са в църквата Св.Йоаким и Св.Анна. Около 150 монаси и послушници живеят тук и в още 5 скита. Тук се подвизавал и завършил земния си път монахът Клеопа. Той дошъл на 17 години с четирима от братята си, които всички умрели на 26 години. Единият от братята му, преди да умре, му оставил бележка, да не се тревожи, защото той, Клеопа няма да умре на 26 години както братята си - монаси, а ще живее до дълбока старост. Отец Клеопа всеки ден служил света Литургия и ядял само нафора и починал на 86 години през 1998г. Младият Клеопа в повечето време пасял овцете и четял книгите от манастирската библиотека. През 1941г. след смутове и по време на бандитски нападения бил ослепен стария игумен и тогава монахът Клеопа станал игумен. Посетихме килията на о.Клеопа, където ни помазаха с елей от Иерусалим. Юстин Попович е оставил в дар килимйавката си и епитрахила си на о.Клеопа. Старецът Клеопа е погребан в манастирското гробище до духовния си старец Пайсий Олару, починал през 1990г. Монасите разказват, че и днес хората като се молят на гроба му измолват Божията милост.

Третата църква е посветена на Св.Теодора Сигленска. Тя живяла в пещера в близост до манастира. Гълъбите ѝ носили храна от манастирската трапеза и те показали на монасите къде се подвизава светицата. Когато те последвали гълъбите видели Св.Теодора да се моли извисена във въздуха и осеяна в светлина. След смъртта ѝ мощите престояли в пещерата повече от 100 години. През 1830г., по време на Руско-Турската война генерал Киселев ги отнесъл в град Киев, където се покоят в Киево-Печорската Лавра до днес.

Следващият **манастир е Секу**, името произлиза от суша, пресъхнала река. Основан е в 1602г. в чест на отсичането пречестната глава на Св.Йоан Кръстител. Стенописите са изработени във възрожденски стил. Построен в равнинна местност, известна със същото име, манастирът се състои от сгради, оградящи потопения в молитвена тишина вътрешен двор с централната църква в средата и кръгла беседка за посетителите. Един монах ни разказа за историята на манастира през вековете, за множеството набези, опожарявания, реставрации. Продължаваме за м-р Агапия.

Автобусът спира в близост до женския манастир **Агапия**, по името на основателя му, монаха Агапи, живял през 14 век в скит наблизко. В този скит днес живеят около 40 монахини. Отправляме се към манастира, отдалече ни изглежда като манастира Варатек, но виждаме иконата на Архангелски събор, изрисувана над централната порта. Манастирът е един от най-големите в православния свят, с около 500 монахини и не е престава да съществува през цялата социалистическа епоха. Църквата е построена в 1642г. от Гавриил, брат на владетеля Василий Лупу. Била е разрушавана от татари, турци и поляци.

Тук се намира старинна византийска икона на Богородица от 14в., подарена от Йоан Палеолог VIII.

Излизаме от манастира, вдясно от входа, в малко магазинче, монахиня продава хляб и кифлички, топли и ухаещи. Опитваме манастирските кифлички и продължаваме за град Сучава. **Манастирът Св.Йоан Сучавски** е построен в 1514г. в смесен византийско-готически стил, стенописите са от 1534г. В църквата се покаят мощите на Св.Йоан Сучавски, донесени от град Четатя Алба, където светецът е бил убит от турците. Той бил грък от Тракия, ревностен християнин, запознат с догматите на православната вяра. Пътувал по търговски въпроси с кораб за Белгород (Четатя Алба). По време на пътуването възникнал богословски разговор с пътуващите католици. В апологетичния спор, Св.Йоан убедително разкривал съкровените тайни на православната вяра, догматите и същността на сърдечната молитва. В безсилието си привържениците на католицизма го предават на турците по коварен начин като им казват, че той е изявил желание и има намерение да приеме ислямската вяра. Св.Йоан отрекъл да е имал такова намерение и тогава турците го убиват за поругаване на вярата им. Чудесата започнали веднага след мъченическата му смърт. В 1402г. светите му мощи са донесени в Сучава, старата столица на Молдова и станали обединители на молдавския народ. Това показва общността на християните в Бога и пред Бога, независимо от народността им. **Светостта обединява хората, пречиства ги и ги утвърждава във вярата.** Евангелските думи: *"Царството Божие вътре във вас е"* означава точно благодатта в на християните в църковната общност, изпълняващи Христовите заповеди. Съдбата на Св.Йоан Сучавски странно напомня за тази на Св. Николай Софийски. И двамата са станали жертва на коварни човешки действия, но и двамата с цената на живота си устояват вярата си и веровата си принадлежност пред иноверската бруталност и жестокост. На 27 юни се празнува деня на Св.Йоан Сучавски.

Последният ден от пребиваването ни в Румъния е **30 септември**. Манастирът, който посетихме сутринта преди отпътуването от Пятра Нямец, в непосредствена близост, до който прекарахме две нощи е Нямец. Църквата е посветена на Възнесение Господне. В манастира е живял украинецът Паисий Величковски, по времето когато в манастира са живеели 1500 монаси от различни народности. От този манастир са излезли монаси, възродили манастирските общности в Русия. Свети Паисий Величковски се представил в Господа през 1794г. и бил погребан в манастира. Той бил възродител на Иисусовата молитва: "Господи Иисусе Христе, помилуй мене грешния". Спял на стол, на който липсвал единия крак, за да не заспи съвсем, а винаги да е буден в молитвата.

През 1986г. по чуден начин били разкрити светите му мощи, които монасите заровили под каменната настилка на пътеката водеща към входа на църквата, за да се

запазят от поруганието на нашественици-иноверци. Днес мощите се съхраняват в рака в църквата за поклонение и благословение и благоуханието, което излъчват е упойващо силно.

Свети Паисий Величковски е канонизиран в 1988г. заедно със Св.Йоан Кронцадски, Св.Игнатий Бранчанинов и Св.Ксения Петербургска.

Последният манастир, който посетихме на румънска територия е посветен на Св.Андрей Първозваний. Манастирът се намира в Добруджа, близо до Калъръш при пещерата, в която, според църковното предание, апостолът е основал първата християнска община на път за Киев. На мястото, където Св.ап.Андрей е кръщавал първите християни, днес има извор с лековита вода.

Завършихме нашето благодатно пътуване на 1 октомври със Света Литургия за празника Покров Богородичен, отслужена от епископ Иларион в съслужение с други свещеници в манастира Покров Богородичен край Силистра. Това беше евхаристийният завършек на нашето пътуване и дължимата хвалебната жертва към Бога, която вселява в човешките души Христовия благодатен мир.

С пълни сърца потеглихме в ранния следобед за София. Голяма беше Божията милост към нас, но това трябва да ни напомни, че комуто много е дадено, от него много се иска. Бог очаква от християните да изпълняват Неговите думи, оставени за нас в Евангелието, да изпълняваме с любов Неговите заповеди. Това означава да бъдем Христови, така можем да благодарим на Бога за неговата милост към нас.

15.10.2004г.

По Божия милост  
поклонничка Нася